

Si actoris & rei testes contraria deponunt, fidem sibi non derogant, sed prevalent digniores, & verisimilia deponentes: & si in ceteris est disparitas, prevalerit numerus.

IN nostra presentia: [Et infra a.] Cum igitur hinc plures, inde vero sint testes numero pauciores producti, quos non solum reddidisse, quia etiam ad multitudinem constat testimonium reddidisse, sed ad testimonium qualitatem, quod ad ipsorum deposita, quibus potius lux veritatis affluit, & ad ipsorum motum animi convenit iudicem informare: Mandamus, quatenus si testes utriusque producunt eisdem honestatis & existimationis existerent, cum constet testes Monachorum esse testibus Archidiaconi numero pauciores, pro Archidiacono sententiam proferatis. Si vero testes ex parte Monachorum producti tante preeminentie fuerint, quod eorum autoritas aliorum sit merito multitudini preterenda, ab impetitione Archidiaconi absolvatis eisdem.

Constitutis dil. si. mag. Veil. nomine, & dil. si. Archid. Cantuar. a quo Procurator fuerat designatus, possessionem Ecclesie de Milton. 22. quam dil. fil. Abbas & Monachi S. Augustini Cantuar. illicitè occupaverunt, cum fructibus medio tempore perceptis sibi restitui postulavit, & infra. [P. r. h. 22. Ecclesia de Milton.] Inter peculiares quas habet Archiepiscopus Cantuariensis Parochias a iurisdictione Episcopali & Archidiaconali quacumque separatas, Milton. Ecclesia diocesis Cantuariensis, de Episcop. Cantuar. 40. nunc Milton. Camden. 171. Mioleton. Eccles. meminit Vvalling. 72. Milton.

XXXIII. IDEM Priori sancti Fridiani Lucan. & Magistro G. Canonico Pisano. [c. an. 1209. Romam in Tusciam.] Ad probanda impedimenta electi, Laici & femina admittuntur. (adde) & testis de auditu & fama sufficienter non probant.

Am l'iteris vestris, quam depositionibus testium, intelleximus nihil esse contra Lucanum electum sufficienter ostensum, nisi de auditu tantum & fama; cum super aliis si qua forte videantur esse probata, testes sint vel soli, vel tales, qui non poterunt illa legitime comprobare: quia vero super matrimonio, quod idem Clericus dicitur contraxisse cum vidua, testes non fuerunt recepti propter appellationis obstaculum, ne Laici vel femina in tali recipere articulo contra ipsum: nos ut tanta irregularitatis obiecto remaneat indiscussa, mandamus, quatenus testes five Laicos, five feminas (duntaxat idoneos) qui ad hoc fuerint probandum inducti, recipiant legitime, & examinetis prudenter, excommunicantes solenniter si quis eos impedire presumpserit quominus testimonium perhibeant veritati. Demum attestacionibus publicatis si forte constiterit irregularitatem huiusmodi non esse probatam, indicatis eidem electo purgationem canonicam de objectis per septem Canonicos majores Ecclesie, vel Priores Ecclesiarum civitatis Lucan. Presbyteros seu Diaconos bonae fame praestandam: qua recepta, praestigis ei terminum, quo conficiendus nostro se conspectui repraesentet. Si vero vel irregularitatis impedimentum fuerit probatum, vel intra terminum constitutum non praestiterit purgationem indictam; vos eum a prelacione Lucan. Ecclesie amoventes, mandetis ex parte nostra Capitulo, ut electionem de alio non differant canonicè celebrare. Archiepiscopus autem Lucan. & G. Sacram. qui contra praedictum electum literas nobis sub nomine majoris partis Capituli destinaverunt (cum constet per attestaciones praedictas, longè majorem partem Capituli non fuisse constantem huiusmodi literarum) ab officio & beneficio denunciatis esse suspensos, donec mereantur nostram indulgentiam obtinere.

XXXIV. IDEM Dulmen. Episcopo & Decano & Priori sanctae Trinitatis Eboracens. [c. an. 1208. Romam in Angliam.] In causa liberali contra contumacem etiam non lite contestata, testes recipi possunt. Hoc dicit, notabiliter secundum lecturam communem.

Cum olim Archi. Menen. 23. adversus Cantua. Archiepiscopus super statu Menen. Ecclesie proposuit questionem: [Et infra a.] Mandamus, quatenus nisi pars adversa praedictum Archidiaconum per exceptionem legitimam repellere valeat ab agendo; partibus, si poterit fieri, vel Procuratoribus eorum ad locum securum & idoneum convocatis, & lite legitime contestata, testes, quos Archiepiscopus in Anglia, & quos Archi. duxerit producendos in Vualia, recipere procuretis. Verum si Archiepiscopus citatus legitime, vel per se, vel per Procuratorem idoneum noluerit comparere, aut litem etiam contestari, vos testes maxime fenes & valeducarios, quos Archi. duxerit producendos sub lato app. obstaculo admittatis, & depositiones eorum conscriptas ad Secretarium Apo. destinare, statuentes partibus idoneum peremptorium, quo per se vel Responsales idoneos nostro se conspectui repraesentent sententiam receptura.

Archiepiscopo ipsi per literas nostras dedimus in mandatis, ut per se vel per Procuratorem idoneum ad praesentiam nostram super hoc accederet responsurus. Verum cum ipse nec venisset, nec misisset propter hoc idoneum Responsalem, volentes Menen. Ecclesie paternam sollicitudinem praestare, causam super hoc ven. f. n. Episcopo Helien. & dil. fil. Ludonens. Decano, & Archid. Bukman. sub certa forma duximus committendam, a quibus non fuit batenus iuxta mandatum nostrum in negotio ipso processum. Ne igitur causa ipsa remaneat indecisa, dil. v. per a. f.] [P. r. h. 23. Menen.] Menevensis.

XXXV. IDEM Priori de Belonic. & Bolenti. I. Rectori Ecclesie de Borelli. [c. an. 1210. Roma.] Publicatis attestacionibus admittitur adversarius ad probationem contrariam, si ante publicationem super hac probatione contraria instrui non potuit. Hoc dicit, & est casus singularis.

EX tenore vestrarum accepimus literarum, quod cum vobis causam, qua vertitur inter R. Miltem, & M. mulierem, commiserimus sine debito terminandam: & infra. Pars mulieris proposuit, quod dicitur Miles prius corporale praestitit iuramentum, quod ipsam duceret in uxorem, postmodum carnaliter cognovit in domo; Miles vero hoc iniciabatur omnino, adiciens quod tunc haec vera essent, eam tamen de jure habere non potuit, eo quod aliam tunc viventem prius duxerat in uxorem. Cum per testes Militis videretur esse probatum, quod ipse ante Festum Purificationis beatae Virginis, B. mulierem solenniter accepit uxorem, & testes M. mulieris dicerent, quod in septimana Paschali sequente Festum praedictum, de eaducenda praestitit iuramentum, praedictus Miles ab impetitione ipsius absolvi cum instantia postulabat. Verum ex parte sepelicta mulieris extitit replicatum, quod eo tempore, necnon & ante, quo testes dicit Miles dixerant eum cum alia matrimonio contraxisse, fuerat semper in Ebor. provincia commoratus, cum testes ipsi dicerent hoc longè extra dictam provinciam actum esse, determinantes tempus & locum: quod per testes idoneos erat probare parata. Sed contra fuit ex adverso responsum, quod, cum attestaciones jam essent hinc inde solenniter publicatae, locus productioni testium jam non erat. Quia igitur dubitatis utrum post publicationem attestacionum super illo articulo deberent testes admitti: nos inquisitioni vestrae auctoritate praesentium respondemus, testes mulieris ad probationem illum articulum admittendos.

XXXVI. IDEM Priori sancti Victoris. [c. an. 1210. Romam in Galliam.] Indulgenda est in causa quarta productio testium petita cum solennitate legali, causa legitima non refragante: alia legitime appellatur.

Significaverunt nobis: [Et infra a.] Cum causa qua vertitur inter Abbatem & Monachos sancti Dionysii ex una parte, ac Abbatissam & Moniales de Forcellis 24. ex altera, tam super proprietate, quam super possessione Prioratus de Argentolio Judicibus a nobis commissis fuisset, & Moniales super causa proprietatis prius litem ingressae, testes produxissent, in illa postmodum possessionis iudicium suspensio petitorio intentarunt: [Et infra b.] Unde in causa possessionis, quam Moniales petebant, ea ratione, quod illa, quibus ipsae successerant, inde fuerant violentè ejectae, testes fuerunt ab utraque parte producti, & eo usque processum, ut publicatio jam heri deberet: [Et infra c.] Mandamus, quatenus si vobis constiterit Abbatem & Monachos quartam productionem testium, cum juris solennitate super possessorio petivisse, & propter hoc intra decem dies post interlocutoriam sententiam appellasse, nisi forte Judices quartam productionem negaverint, pro eo quod voluerint efratratam multitudinem testium retrahere, vos ad quartam productionem, adhibita solennitate legali, admittatis eosdem: ipsos, si in probatione defecerint, in expensis legitimis condemnantes. Et nisi adeo sit in petitorio jam processum, ut plene possit de proprietate liquere: vos causam possessionis, ad quam de juris beneficio Abbatissa & Moniales habuere recursum, primitus terminetis; in causa proprietatis postmodum processuri; alioquin questionem terminetis simul utramque.

Quando dicatur liquere tradit Abb. in c. cum olim. De verb. sig. Anto. Burt. in c. proinde. De dol. & cont. Gloss. in can. decernimus 3. q. 9.

nostram super hoc accederet responsurus. Verum cum ipse nec venisset, nec misisset propter hoc idoneum Responsalem, volentes Menen. Ecclesie paternam sollicitudinem praestare, causam super hoc ven. f. n. Episcopo Helien. & dil. fil. Ludonens. Decano, & Archid. Bukman. sub certa forma duximus committendam, a quibus non fuit batenus iuxta mandatum nostrum in negotio ipso processum. Ne igitur causa ipsa remaneat indecisa, dil. v. per a. f.] [P. r. h. 23. Menen.] Menevensis.

XXXV. IDEM Priori de Belonic. & Bolenti. I. Rectori Ecclesie de Borelli. [c. an. 1210. Roma.] Publicatis attestacionibus admittitur adversarius ad probationem contrariam, si ante publicationem super hac probatione contraria instrui non potuit. Hoc dicit, & est casus singularis.

EX tenore vestrarum accepimus literarum, quod cum vobis causam, qua vertitur inter R. Miltem, & M. mulierem, commiserimus sine debito terminandam: & infra. Pars mulieris proposuit, quod dicitur Miles prius corporale praestitit iuramentum, quod ipsam duceret in uxorem, postmodum carnaliter cognovit in domo; Miles vero hoc iniciabatur omnino, adiciens quod tunc haec vera essent, eam tamen de jure habere non potuit, eo quod aliam tunc viventem prius duxerat in uxorem. Cum per testes Militis videretur esse probatum, quod ipse ante Festum Purificationis beatae Virginis, B. mulierem solenniter accepit uxorem, & testes M. mulieris dicerent, quod in septimana Paschali sequente Festum praedictum, de eaducenda praestitit iuramentum, praedictus Miles ab impetitione ipsius absolvi cum instantia postulabat. Verum ex parte sepelicta mulieris extitit replicatum, quod eo tempore, necnon & ante, quo testes dicit Miles dixerant eum cum alia matrimonio contraxisse, fuerat semper in Ebor. provincia commoratus, cum testes ipsi dicerent hoc longè extra dictam provinciam actum esse, determinantes tempus & locum: quod per testes idoneos erat probare parata. Sed contra fuit ex adverso responsum, quod, cum attestaciones jam essent hinc inde solenniter publicatae, locus productioni testium jam non erat. Quia igitur dubitatis utrum post publicationem attestacionum super illo articulo deberent testes admitti: nos inquisitioni vestrae auctoritate praesentium respondemus, testes mulieris ad probationem illum articulum admittendos.

XXXVI. IDEM Priori sancti Victoris. [c. an. 1210. Romam in Galliam.] Indulgenda est in causa quarta productio testium petita cum solennitate legali, causa legitima non refragante: alia legitime appellatur.

Significaverunt nobis: [Et infra a.] Cum causa qua vertitur inter Abbatem & Monachos sancti Dionysii ex una parte, ac Abbatissam & Moniales de Forcellis 24. ex altera, tam super proprietate, quam super possessione Prioratus de Argentolio Judicibus a nobis commissis fuisset, & Moniales super causa proprietatis prius litem ingressae, testes produxissent, in illa postmodum possessionis iudicium suspensio petitorio intentarunt: [Et infra b.] Unde in causa possessionis, quam Moniales petebant, ea ratione, quod illa, quibus ipsae successerant, inde fuerant violentè ejectae, testes fuerunt ab utraque parte producti, & eo usque processum, ut publicatio jam heri deberet: [Et infra c.] Mandamus, quatenus si vobis constiterit Abbatem & Monachos quartam productionem testium, cum juris solennitate super possessorio petivisse, & propter hoc intra decem dies post interlocutoriam sententiam appellasse, nisi forte Judices quartam productionem negaverint, pro eo quod voluerint efratratam multitudinem testium retrahere, vos ad quartam productionem, adhibita solennitate legali, admittatis eosdem: ipsos, si in probatione defecerint, in expensis legitimis condemnantes. Et nisi adeo sit in petitorio jam processum, ut plene possit de proprietate liquere: vos causam possessionis, ad quam de juris beneficio Abbatissa & Moniales habuere recursum, primitus terminetis; in causa proprietatis postmodum processuri; alioquin questionem terminetis simul utramque.

XXXVII. IDEM Episcopo Placentino. [c. an. 1208. Romam in Liguriam.] Diligenter examinandi sunt testes & priviendi, qui eos impediunt: & ipsorum testium multum est per Judicem referenda.

Cum causam, qua inter Archiepiscopum Raven. ac Commune Paven. [Et infra a.] Quia vero utrique parti nimis existeret onerosum, ut testes producerent coram nobis; mandamus, quatenus recipias testes, quos utraque pars, tam super principali negotio, quam in personas testium duxerit producendos; ac eos diligenter examine procures: & de singulis circumstantiis prudenter inquirens, de causis videlicet, personis, loco, tempore, vili, auditu, scientia, credulitate, fama, & certitudine cuncta plene conscribas: & infra. Testes autem, &c. Quod si plene fuerint vel alii eos, quos dicitur Archiepiscopus ad perhibendum testimonium veritati duxerit producendos, praesumptum impedire, tu ipsos ab huiusmodi praestipulatione cessare compellas. Volentes autem efratratam multitudinem testium refranari, volumus ut hinc inde quaedam numerum testium excedere non permittas, ita videlicet, ut si Faventi. testium depositiones ratas habere voluerint, quae a Ferrari. Episcopo & Abbate Pompon. receptae fuerint, testes ipsi computentur in numero praebato: alioquin (cum attestaciones ipsae sint clausae) fidem testes, & necesse fuerit, iterato producantur.

Super villa Luci & S. Paticii & castro Avel. 24. & eorum districtu, honore ac iurisdictione noscitur agitari, diversis Judicibus duximus committendam, nec potuisset per aliquos eorum terminari, & infra. Procuratoribus utriusque partis comparere debent coram vobis iuramentum de calumnia fecimus utriusque praestari 25.]

P. r. h. 24. Castro Avel. Aureolo Hieronym. Rubens lib. 6. hist. Raven. Oppidum est in colle Foroliviensi. 25. Utriusque praestari. Sic cap. penult. sup. de juram. calum. & cap. 9. de probat.

XXXVIII. IDEM de Novofonte 26. & Casae Dei 27. Abbatibus. [c. an. 1210. Romam in Galliam.] Attestaciones receptae in sumario, fidem non faciunt in plenario iudicio. Et illarum publicatione non obstante idem, vel alii testes super eisdem capitulis recipi possunt.

Veniens ad Apostolicam 28. Sedem C. Archid. Claremo. humiliter supplicavit, ut sententiam super Decanatu Claremo. Ecclesie pro eo latam, qua iam fuerat in parte executioni mandata, faceremus in totum executioni mandari. Cum autem procuratores Capituli Claremo. in nostra praesentia proposuissent sententiam illam contra iustitiam, & post appellationem ad nos interpositam, pronuntiatae: & infra. Et idem Archidiaconus ipsos tanquam procuratores admittere noluerit, vel dicitur eorum aliquatenus respondere: P. Subdiaconus noster se ipsi opposuit ex adverso: asserens canonicè se in Decanatu Claremo. electum. propter quod dicitur Archid. in sua petitione non erat aliquatenus audiendus, quia Decanatus ipse, non ad illum, sed ad se potius pertinebat: Et infra. Cum igitur super his aliquando disceptasset, interlocui fuimus, ut dicitur P. si possit, incontinenti suam intentionem fundaret: quia cum super hoc testes & instrumenta produceret, interlocuendo pronuntiavimus, quod sua intererat, ut se posset opponere Archid. memorato. Lite igitur inter eos, tam super electione, quam super sententia contestata, quaesitum fuit ab ipso Archid. utrum attestaciones prius exhibitas in articulo supra dicto in hoc iudicio vellet admittere: qui respondit quod vellet, dummodo posset objicere tam in personas testium, quam in dicta. Quo audito, pars adversa respondit, quod attestaciones illis in hoc iudicio uti volebat: cum non super principali negotio, sed super articulo incidenti fuissent lite non contestata receptae. unde super toto negotio alios volebat testes producere vel eosdem. Pars autem respondit adversa: quod cum testes illi, tam super sententia, quam super electione dixissent, & eorum attestaciones fuissent in iudicio publicatae, non licebat eidem (postquam testificata didicerat) super eisdem articulis alios testes producere, praesertim cum in hoc iudicio attestaciones illis utilis fuisset Subdiacon. praebatos. Nos igitur iustitia pronuntiavimus exigente, quod testes essent recipiendi super toto negotio, quos utraque pars duxerit producendos. Quocirca mandamus, quatenus recipias testes, & rationibus partium intellectis, causam

Par. II.

XXXIX. IDEM Bisuntino Archiepiscopo. [c. an. 1210. Romam in Germaniam.] Religiosi etiam ad testificandum non admittuntur absque iuramento, nisi a partibus remittatur.

Uis o quaestionibus 30. Et infra. Monachi vero de suis fratribus ac conversis, testes in causis propriis producere absque iuramenti exhibitione non possunt: nisi forte a parte remittatur adversa.

XL. IDEM Atrebaten. Episc. & P. De. P. De Dun. dimenen. 31. & Uricampi 32. Abbatibus. [c. an. 1210. Romam in Belgiam.] Delegatus necessarius in testem removetur a iudicando, & alius subrogatur.

Dilecto filio 9. Arien. 33. Praeposito nobis immotus exponente, quod cum causam, qua inter ipsum & Comitissam Flandriensem super donatione sex Praebendarum Sacerdotalium agitur, vobis Episcopo ac Abbas Dedimenen. & Atrebaten. Decano duximus committendam: idem Praepositus citra litem contestationem proposuit, quod testimonium Decani necessarium erat sibi in causa praedicta, cum de iure suo non nisi per ipsum & alium unicum tantum testem, fidem facere posset. Unde postulavit, ut in causa ipsa eo procederetur excluso, vel superederetur in negotio quousque substitueremus alium loco ejus; vos autem petitionem ejus admittere recusatistis, quin imo post appellationem a Praebendarum illarum donatione suspendistis eundem. Ne igitur ob testis defectum ejus iustitia valeat deperire, te Abbas Uricampi loco ipsius duximus subrogandum, mandantes quatenus si est ita (suspensione Praepositi relaxata) in causa iuxta prioris mandati tenorem, & ratione pravia procedatis.

P. r. h. 31. Dedimenen. De Dunis five Dniis Ordin. Cisterciens. Morimens. Diocesi. 32. Uricampi. Maria de Uricampo. Ordin. Cister. Diocesi. Noviomens. Siebertus 138. 1229. 33. Arien. Atrebatensi.

nostram super hoc accederet responsurus. Verum cum ipse nec venisset, nec misisset propter hoc idoneum Responsalem, volentes Menen. Ecclesie paternam sollicitudinem praestare, causam super hoc ven. f. n. Episcopo Helien. & dil. fil. Ludonens. Decano, & Archid. Bukman. sub certa forma duximus committendam, a quibus non fuit batenus iuxta mandatum nostrum in negotio ipso processum. Ne igitur causa ipsa remaneat indecisa, dil. v. per a. f.] [P. r. h. 23. Menen.] Menevensis.

XXXVII. IDEM Episcopo Placentino. [c. an. 1208. Romam in Liguriam.] Diligenter examinandi sunt testes & priviendi, qui eos impediunt: & ipsorum testium multum est per Judicem referenda.

Cum causam, qua inter Archiepiscopum Raven. ac Commune Paven. [Et infra a.] Quia vero utrique parti nimis existeret onerosum, ut testes producerent coram nobis; mandamus, quatenus recipias testes, quos utraque pars, tam super principali negotio, quam in personas testium duxerit producendos; ac eos diligenter examine procures: & de singulis circumstantiis prudenter inquirens, de causis videlicet, personis, loco, tempore, vili, auditu, scientia, credulitate, fama, & certitudine cuncta plene conscribas: & infra. Testes autem, &c. Quod si plene fuerint vel alii eos, quos dicitur Archiepiscopus ad perhibendum testimonium veritati duxerit producendos, praesumptum impedire, tu ipsos ab huiusmodi praestipulatione cessare compellas. Volentes autem efratratam multitudinem testium refranari, volumus ut hinc inde quaedam numerum testium excedere non permittas, ita videlicet, ut si Faventi. testium depositiones ratas habere voluerint, quae a Ferrari. Episcopo & Abbate Pompon. receptae fuerint, testes ipsi computentur in numero praebato: alioquin (cum attestaciones ipsae sint clausae) fidem testes, & necesse fuerit, iterato producantur.

Super villa Luci & S. Paticii & castro Avel. 24. & eorum districtu, honore ac iurisdictione noscitur agitari, diversis Judicibus duximus committendam, nec potuisset per aliquos eorum terminari, & infra. Procuratoribus utriusque partis comparere debent coram vobis iuramentum de calumnia fecimus utriusque praestari 25.]

P. r. h. 24. Castro Avel. Aureolo Hieronym. Rubens lib. 6. hist. Raven. Oppidum est in colle Foroliviensi. 25. Utriusque praestari. Sic cap. penult. sup. de juram. calum. & cap. 9. de probat.

XXXVIII. IDEM de Novofonte 26. & Casae Dei 27. Abbatibus. [c. an. 1210. Romam in Galliam.] Attestaciones receptae in sumario, fidem non faciunt in plenario iudicio. Et illarum publicatione non obstante idem, vel alii testes super eisdem capitulis recipi possunt.

Veniens ad Apostolicam 28. Sedem C. Archid. Claremo. humiliter supplicavit, ut sententiam super Decanatu Claremo. Ecclesie pro eo latam, qua iam fuerat in parte executioni mandata, faceremus in totum executioni mandari. Cum autem procuratores Capituli Claremo. in nostra praesentia proposuissent sententiam illam contra iustitiam, & post appellationem ad nos interpositam, pronuntiatae: & infra. Et idem Archidiaconus ipsos tanquam procuratores admittere noluerit, vel dicitur eorum aliquatenus respondere: P. Subdiaconus noster se ipsi opposuit ex adverso: asserens canonicè se in Decanatu Claremo. electum. propter quod dicitur Archid. in sua petitione non erat aliquatenus audiendus, quia Decanatus ipse, non ad illum, sed ad se potius pertinebat: Et infra. Cum igitur super his aliquando disceptasset, interlocui fuimus, ut dicitur P. si possit, incontinenti suam intentionem fundaret: quia cum super hoc testes & instrumenta produceret, interlocuendo pronuntiavimus, quod sua intererat, ut se posset opponere Archid. memorato. Lite igitur inter eos, tam super electione, quam super sententia contestata, quaesitum fuit ab ipso Archid. utrum attestaciones prius exhibitas in articulo supra dicto in hoc iudicio vellet admittere: qui respondit quod vellet, dummodo posset objicere tam in personas testium, quam in dicta. Quo audito, pars adversa respondit, quod attestaciones illis in hoc iudicio uti volebat: cum non super principali negotio, sed super articulo incidenti fuissent lite non contestata receptae. unde super toto negotio alios volebat testes producere vel eosdem. Pars autem respondit adversa: quod cum testes illi, tam super sententia, quam super electione dixissent, & eorum attestaciones fuissent in iudicio publicatae, non licebat eidem (postquam testificata didicerat) super eisdem articulis alios testes producere, praesertim cum in hoc iudicio attestaciones illis utilis fuisset Subdiacon. praebatos. Nos igitur iustitia pronuntiavimus exigente, quod testes essent recipiendi super toto negotio, quos utraque pars duxerit producendos. Quocirca mandamus, quatenus recipias testes, & rationibus partium intellectis, causam

Par. II.

XXXIX. IDEM Bisuntino Archiepiscopo. [c. an. 1210. Romam in Germaniam.] Religiosi etiam ad testificandum non admittuntur absque iuramento, nisi a partibus remittatur.

Uis o quaestionibus 30. Et infra. Monachi vero de suis fratribus ac conversis, testes in causis propriis producere absque iuramenti exhibitione non possunt: nisi forte a parte remittatur adversa.

XL. IDEM Atrebaten. Episc. & P. De. P. De Dun. dimenen. 31. & Uricampi 32. Abbatibus. [c. an. 1210. Romam in Belgiam.] Delegatus necessarius in testem removetur a iudicando, & alius subrogatur.

Dilecto filio 9. Arien. 33. Praeposito nobis immotus exponente, quod cum causam, qua inter ipsum & Comitissam Flandriensem super donatione sex Praebendarum Sacerdotalium agitur, vobis Episcopo ac Abbas Dedimenen. & Atrebaten. Decano duximus committendam: idem Praepositus citra litem contestationem proposuit, quod testimonium Decani necessarium erat sibi in causa praedicta, cum de iure suo non nisi per ipsum & alium unicum tantum testem, fidem facere posset. Unde postulavit, ut in causa ipsa eo procederetur excluso, vel superederetur in negotio quousque substitueremus alium loco ejus; vos autem petitionem ejus admittere recusatistis, quin imo post appellationem a Praebendarum illarum donatione suspendistis eundem. Ne igitur ob testis defectum ejus iustitia valeat deperire, te Abbas Uricampi loco ipsius duximus subrogandum, mandantes quatenus si est ita (suspensione Praepositi relaxata) in causa iuxta prioris mandati tenorem, & ratione pravia procedatis.

P. r. h. 31. Dedimenen. De Dunis five Dniis Ordin. Cisterciens. Morimens. Diocesi. 32. Uricampi. Maria de Uricampo. Ordin. Cister. Diocesi. Noviomens. Siebertus 138. 1229. 33. Arien. Atrebatensi.

XLII. IDEM Judici Sabinen. [c. an. 1210. Romam in Sabiniam seu Latium.] Si materia antiqui capituli repetitur aliquo addito, quod subijcitur necessitati probandi, possunt testes etiam antiqui publicatis attestacionibus produci.

Cum causa 2. qua inter Economum Monasterii sancti M. de monte: Et infra. Cum igitur Abbas & Fratres ejusdem loci probare intendant, quanti precij venditionis tempore possessiones praedictae fuere; mandamus, quatenus recipiatis testes, quos alterutra partium super hoc duxerit producendos: Et infra. Si vero pars Monasterii ad hunc articulum eisdem testes produxerit, quos ad alium probandum produxit, vos nihilominus eos recipere procuretis. Quoniam aliud est probasse deceptionis excessum, & aliud probare quantitatem valoris.

XLIII. IDEM. [c. an. 1210. Roma.] Recipiuntur & publicantur testes, qui intersuerunt sententiae, ubi per scripturam de sententia apparet.

Albericus Miles 3 nobis insinuare curavit, quod cum olim inter ipsum & C. mulierem Ravennaten. coram Capitulo Ravennaten. matrimonii quaestio verteretur, tandem lata fuit divortii sententia inter eos. Postea vero dicitur Miles timens

ipsam tam super principali, quam etiam incidenti, sine canonico terminetis. Quia vero quae in Capitulo aguntur, non facile possunt, nisi per Canonicos ipsos probari, volumus, ut ad cautelam absolvatis eosdem, ut vocati ad testimonium libere valeant pro utraque parte testari.

XXXIX. IDEM Bisuntino Archiepiscopo. [c. an. 1210. Romam in Germaniam.] Religiosi etiam ad testificandum non admittuntur absque iuramento, nisi a partibus remittatur.

Uis o quaestionibus 30. Et infra. Monachi vero de suis fratribus ac conversis, testes in causis propriis producere absque iuramenti exhibitione non possunt: nisi forte a parte remittatur adversa.

XL. IDEM Atrebaten. Episc. & P. De. P. De Dun. dimenen. 31. & Uricampi 32. Abbatibus. [c. an. 1210. Romam in Belgiam.] Delegatus necessarius in testem removetur a iudicando, & alius subrogatur.

Dilecto filio 9. Arien. 33. Praeposito nobis immotus exponente, quod cum causam, qua inter ipsum & Comitissam Flandriensem super donatione sex Praebendarum Sacerdotalium agitur, vobis Episcopo ac Abbas Dedimenen. & Atrebaten. Decano duximus committendam: idem Praepositus citra litem contestationem proposuit, quod testimonium Decani necessarium erat sibi in causa praedicta, cum de iure suo non nisi per ipsum & alium unicum tantum testem, fidem facere posset. Unde postulavit, ut in causa ipsa eo procederetur excluso, vel superederetur in negotio quousque substitueremus alium loco ejus; vos autem petitionem ejus admittere recusatistis, quin imo post appellationem a Praebendarum illarum donatione suspendistis eundem. Ne igitur ob testis defectum ejus iustitia valeat deperire, te Abbas Uricampi loco ipsius duximus subrogandum, mandantes quatenus si est ita (suspensione Praepositi relaxata) in causa iuxta prioris mandati tenorem, & ratione pravia procedatis.

P. r. h. 31. Dedimenen. De Dunis five Dniis Ordin. Cisterciens. Morimens. Diocesi. 32. Uricampi. Maria de Uricampo. Ordin. Cister. Diocesi. Noviomens. Siebertus 138. 1229. 33. Arien. Atrebatensi.

XLII. IDEM Judici Sabinen. [c. an. 1210. Romam in Sabiniam seu Latium.] Si materia antiqui capituli repetitur aliquo addito, quod subijcitur necessitati probandi, possunt testes etiam antiqui publicatis attestacionibus produci.

Cum causa 2. qua inter Economum Monasterii sancti M. de monte: Et infra. Cum igitur Abbas & Fratres ejusdem loci probare intendant, quanti precij venditionis tempore possessiones praedictae fuere; mandamus, quatenus recipiatis testes, quos alterutra partium super hoc duxerit producendos: Et infra. Si vero pars Monasterii ad hunc articulum eisdem testes produxerit, quos ad alium probandum produxit, vos nihilominus eos recipere procuretis. Quoniam aliud est probasse deceptionis excessum, & aliud probare quantitatem valoris.

XLIII. IDEM. [c. an. 1210. Roma.] Recipiuntur & publicantur testes, qui intersuerunt sententiae, ubi per scripturam de sententia apparet.

Albericus Miles 3 nobis insinuare curavit, quod cum olim inter ipsum & C. mulierem Ravennaten. coram Capitulo Ravennaten. matrimonii quaestio verteretur, tandem lata fuit divortii sententia inter eos. Postea vero dicitur Miles timens

Par. II.

XLIV. IDEM. [c. an. 1210. Roma.] Recipiuntur & publicantur testes, qui intersuerunt sententiae, ubi per scripturam de sententia apparet.

Albericus Miles 3 nobis insinuare curavit, quod cum olim inter ipsum & C. mulierem Ravennaten. coram Capitulo Ravennaten. matrimonii quaestio verteretur, tandem lata fuit divortii sententia inter eos. Postea vero dicitur Miles timens

Par. II.

XLV. IDEM. [c. an. 1210. Roma.] Recipiuntur & publicantur testes, qui intersuerunt sententiae, ubi per scripturam de sententia apparet.

Albericus Miles 3 nobis insinuare curavit, quod cum olim inter ipsum & C. mulierem Ravennaten. coram Capitulo Ravennaten. matrimonii quaestio verteretur, tandem lata fuit divortii sententia inter eos. Postea vero dicitur Miles timens

Par. II.

XLVI. IDEM. [c. an. 1210. Roma.] Recipiuntur & publicantur testes, qui intersuerunt sententiae, ubi per scripturam de sententia apparet.

Albericus Miles 3 nobis insinuare curavit, quod cum olim inter ipsum & C. mulierem Ravennaten. coram Capitulo Ravennaten. matrimonii quaestio verteretur, tandem lata fuit divortii sententia inter eos. Postea vero dicitur Miles timens

Par. II.

Si actoris & rei testes contraria deponunt, fidem sibi non derogant, sed prevalent digniores, & verisimilia deponentes: & si in ceteris est disparitas, prevalerit numerus.

IN nostra presentia: [Et infra a.] Cum igitur hinc plures, inde vero sint testes numero pauciores producti, quos non solum reddidisse, quia etiam ad multitudinem constat testimonium reddidisse, sed ad testimonium qualitatem, quod ad ipsorum deposita, quibus potius lux veritatis affluit, & ad ipsorum motum animi convenit iudicem informare: Mandamus, quatenus si testes utriusque producunt eisdem honestatis & existimationis existerent, cum constet testes Monachorum esse testibus Archidiaconi numero pauciores, pro Archidiacono sententiam proferatis. Si vero testes ex parte Monachorum producti tante preeminentie fuerint, quod eorum autoritas aliorum sit merito multitudini preterenda, ab impetitione Archidiaconi absolvatis eisdem.

Constitutis dil. si. mag. Veil. nomine, & dil. si. Archid. Cantuar. a quo Procurator fuerat designatus, possessionem Ecclesie de Milton. 22. quam dil. fil. Abbas & Monachi S. Augustini Cantuar. illicitè occupaverunt, cum fructibus medio tempore perceptis sibi restitui postulavit, &amp